

[Redacted]

GENERALDIREKTØREN

DR Byen
Emil Holms Kanal 20
DK-0999 København C
T +45 3520 3040
www.dr.dk

Maria Rørbye Rønn
D +45 3520 8012
E mrr@dr.dk
18.06.2012

Kære [Redacted]

Du har den 28. marts klaget over tendentiøse ekspertudsagn i udsendelsen *Europa eller Kaos?* sendt den 27. marts 2012 på DR2. Efter at redaktionen afviste din kritik, har du den 21. april klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og lavet en indstilling til min afgørelse.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg har valgt at følge.

Med venlig hilsen

Maria Rørbye Rønn
Generaldirektør

Kopi: Journalen

Redaktionschef Marianne Blichfeldt
Advokat Peter Skov
Indlandschef Sandy French
Konsulent Marianne Juul

Indstilling fra lytternes og seernes redaktør
Klage over tendentiøse ekspertudsagn i DR2-programmet *Europa eller Kaos?*
sendt den 27. marts 2012.

I *Europa eller Kaos?* sendt på DR2 den 27. marts 2012 medvirkende blandt andre DRs økonomiske ekspert, Karsten Engmann. I udsendelsen blev der bl.a. sagt:

"Jersild: Udlandet holder bekymret - nogle steder i udlandet - bekymret øje med det franske præsidentvalg. Hvorfor?"

Engmann: Ja det gør man jo først og fremmest i Berlin, fordi man er meget urolig over, at en ny præsident Hollande, han vil gå ud og sætte en helt ny dagsorden – en vækstdagsorden, som ikke harmonerer med den budgetdisciplin, som tyskerne har prøvet at få igennem. De har kæmpet en hård kamp med først at få Grækenland på plads – først og fremmest fordi at de har været dødsens bange for at det skulle skride i Italien. Og nu, lige pludselig, ser det ud som om at bedst som man har fået Sarkozy til at forstå hvad det her det egentlig drejer sig om, ja så går han hen og taber et præsidentvalg og så får vi en ny socialistisk præsident ind. Og han går så ind og siger: Jeg vil ikke alene tilbagetrække nogen af de reformer som Sarkozy han har lavet, jeg vil også gå ud og sige, at det her det skal være en vækstdagsorden, der skal gælde Europa som sådan. Og det er der altså bare ikke plads til lige nu hvis man skal have skabt tillid, til det som er den nye faktor i europæisk politik – det er de finansielle investorer, og de tester altså regeringen om de vil føre en troværdig politik..

[...]

Engmann: Tyskerne kan huske historien, og de er absolut bange for at der kommer en fyr ind som Hollande, og lige pludselig begynder at snakke vækst i den finanspagt, der lige er blevet lavet. Det kan man huske fra tidligere. Vi har det der hedder vækst- og stabilitetspagten i Danmark - den hedder faktisk stabilitets- og vækstpagten i resten af Europa, og der fik franskmændene netop indføjet tidligere ... vækst i den pagt, og det var noget som spolerede målsætningen om at føre en disciplineret økonomisk politik. Det er det tyskerne har som formål lige nu - det er at få lavet den der stabilitet nu, og hvis der kommer en og vil spille med musklerne på de europæiske landes vegne ..."

Jersild: Og lave europæisk oprør uden for Frankrigs grænser også, kan man sige

Engmann: Også uden for Tysklands grænser. Altså de kan jo fuldstændigt handlingslamme Merkel i de bestræbelser, hun har nu på at skabe økonomisk disciplin. Og det er en økonomisk grundskole, at man skal have skabt styr på de offentlige finanser i alle landene før vi kan begynde at snakke om vækst. Vi kan ikke gøre det den anden vej – tiden er forpasset.

Jersild: ... er der i hvert fald en skole der siger.

[...]

Jersild: Men nu befinder vi os jo i ... I disse dage taler man jo om, der er en meget, meget høj europæisk debat, der går på hvor stor skal redningsfondene være i fremtiden, og alt muligt andet. Vi har set, ehh - altså det går - generelt er man ved at være mere optimistisk i Europa, men man har lige fået lidt koldt vand smidt i ansigtet omkring renten på de spanske statsobligationer, fordi spanierne nu er under mistanke for ikke at ville spare så meget som de bør. Hvad vil situationen være, jeg havde nær sagt, uanset hvem der vinder i Frankrig – hvad vil så situationen være set i Frankrig, med deres økonomi, og set med udlandets øjne, hvad vil kravet være?

Engmann: Uanset hvem der vinder, så kommer det her ikke til at foregå gnidningsløst, fordi at man kan ... at Sarkozy kan jo ikke just gå rundt og blære sig med hvad han har gennemført af reformer i Frankrig. Faktisk så er Frankrig ved at være Europas økonomiske dinosaur, fordi at både i Spanien og i Italien har man faktisk gennemført reformer der er langt mere vidtrækkende allerede nu, så de har overhalet indenom, ganske simpelthen. Monti har siddet i Italien og markedsført forholdsvist begrænsede tiltag egentlig, mens Rajoy i Spanien har faktisk været en rigtig børste – han er bare gået stille med dørene, så vi har et lidt forkert billede af hvad der er foregået i Spanien indtil videre. Og derfor så bliver - uanset om det bliver Sarkozy eller Hollande der vinder - så bliver de altså vurderet på de reformer de kan skabe fra nu af. For der er ikke sket nok i Frankrig endnu.

Jersild: Og vil blive stillet overfor nogle skarpe krav fra udlandet og fra EU. [...]

[...]

Jersild: "Ultrakort til sidst, Karsten?"

Engmann: Ja, som Ulla er inde på, så kan du selv tælle stemmer sammen om hvor stor en andel af den franske befolkning, der ikke vil de her forandringer der bare er nødvendige - som ingen lande slipper for i dag."

Den 28. marts 2012 klagede [REDACTED], der mente, at DRs økonomiske ekspert, Karsten Engmann, flere steder politiserede. I klagen stod der:

"Det er uacceptabelt, at DR's "økonomiske ekspert" Karsten Engmann gang på gang får lov til, med afsæt i DR's autoritet, normativt at dømme om hvilken økonomisk politik der er rigtig og hvilken der er forkert.

Ingen af DRs andre journalister og kommentatorer ville slippe af sted med i den grad at tage konsekvent og entydigt parti for den ene eller anden af tidens store politisk-økonomiske stridsspørgsmål. Men, måske i den tro at økonomi er en eksakt videnskab med en entydig facitliste (hvad økonomi ikke er), tillader Engmann sig gang på gang at dømme det ene politisk-økonomiske synspunkt ude som "forkert", og det andet inde som "rigtigt".

Senest så vi det meget klart demonstreret den 27-3-12 kl. 23.00 i DR2-udsendelsen om Frankrigs præsidentvalg og Europas krise ("Europa eller kaos?"). Her meldte Engmann ganske simpelt ud, at de mange franskmænd (samt de præsidentkandidater) der ønskede en anden økonomisk politik end Tysklands Merkel, var helt forkert afmarcherede og slet ikke forstod nutidens "uomgængelige" økonomiske krav og vilkår (herunder at investorer og ikke politikere nu var og måtte være de bestemmende). Samt at Frankrig med hensyn til økonomiske reformer haltede bagefter, hvorimod Italien og Spanien nu havde gjort hvad der var "nødvendigt".

I stedet for at hæve sig op og nøgternt udrede og forklare seerne indholdet af de forskellige økonomisk-politiske skoler og positioner, går Karsten Engmann alt for hyppigt ind og benytter DRs autoritet til at plædere for den ene politisk-økonomiske skole og afvise den anden. Det er ikke acceptabelt. Eneste formildende omstændighed er at Engmann sådan set ikke søger at skjule sin ensidighed. Dog - skærpende er det så, at han forsøger at give den almindelige seer indtryk af, at hans egen ensidige position skam blot er udtryk for den skinbarlige objektive Videnskabelige Sandhed - den eneste Sandhed!

Public Service-stationen DR har et principielt troværdighedsproblem qua måden hvorpå stationens udpegede "økonomiske ekspert" i dag fungerer og agerer."

Den 2. april 2012 svarede redaktionschef Jacob Munch. Han skrev bl.a.:

"I programmet gengiver Karsten Engmann de generelle argumenter, bekymringer og analyser, som har præget debatten omkring europæisk økonomi siden gældskrisen for alvor tog fart sidste sommer.

Karsten Engmann redegør for/analyserer de forskellige holdninger Tyskland og Frankrig har til løsningerne af den europæiske gældskrise og finansmarkedernes mulige reaktioner herpå. Samt de konsekvenser en given ført politik kan tænkes at få for EU, Frankrig og de øvrige europæiske lande.

Og i den forbindelse mener jeg ikke, at Karsten Engmann i programmet gør sig selv til dommer over hvilken økonomisk politik, der måtte være den rette i en given situation."

Klager var ikke tilfreds med svaret og ankede den 21. april 2012 sagen til lytternes og seernes redaktør. Her skrev klager bl.a.:

"

[...]

Karsten Engmanns deltagelse i DR2-udsendelsen om Frankrigs præsidentvalg og Europas krise ("Europa eller kaos?") 27. marts 2012. En udsendelse der drejede sig om konflikten mellem den "tyske" position og franske positioner i spørgsmålet om europæiske økonomiske svar på krisen (vækst/besparelser, finanspagt, centralbank, osv.). I et venligt svar af 11. marts 2012 meddelte DR's Jacob Munck, at han ikke mente, at Karsten Engmann i den pågældende udsendelse gjorde "sig selv til dommer over hvilken økonomisk politik, der måtte være den rette i en given situation."

Jeg har nu udskrevet Karsten Engmanns kommentarer fra den pågældende udsendelse in extenso (sammen med nødvendig kontekst: TV-værtens spørgsmål etc.). Og en basal kildekritisk tekstanalyse viser, at Engmann faktisk normativt gør sig til dommer over den rette/forkerte økonomiske politik. Engmann taler som en politiker (eller som en der mener at økonomi er entydig "eksakt videnskab"), med en bestemt økonomisk vinkel, en bestemt facitliste – om hvilke politisk-økonomiske tiltag "der bare er nødvendige" (citat af Engmann fra udsendelsen). Han taler ikke som en analytiker der uvildigt, nøgternt og overordnet udreder og forklarer de forskellige stridende økonomiske positioner, skoler og bestræbelser.

Værten Niels Olaf Jersild må da også på et tidspunkt gribe ind og afbalancere Engmann med følgende bemærkning i halen af en utvetydig Engmann-dom: "... er der i hvert fald en skole der siger."

Flere af Engmanns kommentarer i udsendelsen er partsindlæg/værdidomme om den nødvendige og korrekte økonomiske politik; det er statements der reelt dømmes tyske Merkels økonomisk-politiske position som korrekt og afviser aktuelle franske (fx venstreorienterede eller Keynes-orienterede) økonomisk-politiske positioner. Se Engmanns udredning i sin helhed, herunder samt vedhæftet. Jeg har fremhævet visse særligt illustrative statements."

Jeg har nu gennemgået sagen og afleverer hermed min indstilling:

DRs Programetik fastslår indledningsvis:

"DR skal være fair over for alle parter, holdninger og synspunkter gennem en upartisk og kritisk journalistik".

Og senere hedder det:

"Medarbejdere i DR må ikke under deres arbejde skilte med - endsige propagandere for - egne holdninger, medmindre det sker som led i et redaktionelt koncept med holdningsprægede værter."

I den konkrete sag beskriver DR Nyheders egen økonomiske ekspert den aktuelle debat om den økonomiske politik i eurolandene. Når man beder DRs egne eksperter om at forklare og analysere, må man nødvendigvis give den pågældende medarbejder et vist frirum til at vurdere udsagn og fakta. Man behøver ikke alene at referere de politiske uenigheder.

Omvendt er der klare grænser for, hvor langt man kan gå i analyser, der præsenteres som objektive.

I det omstridte indlæg går DRs økonomiske ekspert ret langt med hensyn til at karakterisere den nye franske præsidents forslag om en "vækst-dagsorden" som værende urealistiske. Det sker bl.a. med udsagnet:

"Og det er der altså bare ikke plads til lige nu, hvis man skal have skabt tillid til det, som er den nye faktor i europæisk politik - det er de finansielle investorer, og de tæster altså regeringen om de vil føre en troværdig politik."

Kort efter konkluderer DR's ekspert:

"Og det er en økonomisk grundskole, at man skal have skabt styr på de offentlige finanser i alle landene før vi kan begynde at tale om vækst. Vi kan ikke gøre det den anden vej - tiden er forpasset".

Mange vil være enige med DRs økonomiske ekspert. Men der er også en stor gruppe af ledende økonomer og politikere, der er uenige og som f.eks. fremfører, at man i flere vigtige lande ikke kan spare sig til balance uden et forløb, der vil gøre krisen værre og dybere.

I betragtning af at netop den uenighed er den centrale i den aktuelle politisk-økonomiske debat i Europa, kan det undre, at den ikke afspejles i DR-ekspertens udtalelser i den pågældende udsendelse.

I redaktionschefens svar hedder det om udsendelsen, at DRs ekspert ikke "... *gør sig selv til dommer over hvilken økonomisk politik, der måtte være den rette i en given situation.*"

Dette svar er ikke fyldestgørende. Det er ubestrideligt, at DRs ekspert tager stilling i den aktuelle debat.

Konklusion og indstilling.

Klageren har ret i, DRs økonomiske ekspert - i DR2-programmet *Europa eller Kaos?* den 27. marts 2012 - kom med et par udsagn, der måtte omfattes som en stillingtagen i den aktuelle økonomisk-politiske debat om en ny "vækstdagsorden" i eurozonen.

Såfremt DR vil tillade en sådan grad af stillingtagen fra egne medarbejdere, kræver det, at den pågældendes udsagn præsenteres som en holdningspræget kommentar og ikke som en objektiv analyse.

Da studieværten straks fremhævede, at DR-ekspertens udsagn kun dækkede "*en skole*"; er der ikke behov for rettelser.

Jacob Mollerup, den 24. maj 2012